

GENERALNA SKUPŠTINA IAEA

U Beču je od 21. do 25. rujna zasjedala 42. Generalna skupština Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA). Predstavnici vlada iz 127 zemalja članica IAEA podržali su jačanje programa agencije u nuklearnom nadzoru i neširenju nuklearnog naoružanja, tehničkoj kooperaciji, nuklearnoj i radiološkoj sigurnosti, te sigurnosti u gospodarenju nuklearnim otpadom. Tekst rezolucija koje je Generalna skupština prihvatila raspoloživ je na World Atom Internet servisu Međunarodne agencije za atomsku energiju <http://www.iaea.org/GC/gc42>.

Ministar gospodarstva mr. sc. Nenad Porges, kao ovlašten predstavnik Vlade R. Hrvatske, potpisao je 22. rujna 1998. u sjedištu Međunarodne agencije za atomsku energiju u Beču, Dodatni protokol uz Sporazum između R. Hrvatske i Međunarodne agencije za atomsku energiju o primjeni garancija u svezi s Ugovorom o neširenju nuklearnog oružja. Republika Hrvatska je od primanja u članstvo Agencije, u rujnu 1992. godine, aktivna u svim nastojanjima usmjerenim k povećanju sigurnosti mirnodopskog korištenja nuklearne energije te k povećanju korisnosti i poboljšanju djelotvornosti sustava zaštitnih mjera ustanovljenih za nadziranje provođenja Ugovora o neširenju nuklearnog oružja.

(R. Bišćan, Ministarstvo gospodarstva)

ZELENO SVIJETLO ZA ODLAGALIŠTE NUKLEARNOG OTPADA WIPP U SAD

Probni pogon za odlaganje radioaktivnih otpadaka (Waste Isolation Pilot Plant WIPP) u Sjedinjenim državama, ispitivan je radi odobrenja za rad od strane federalnih regulatornih organa. Agencija za zaštitu okoliša (Environmental Protection Agency

EPA) nedavno je dala dozvolu za rad. U Novom Meksiku, gdje je WIPP lociran, Ministarstvo okoliša nije još dalo dozvolu za rad, iako postojeća dozvola pokriva aktivnosti gospodarenja radioaktivnim otpadom. WIPP je projektiran za odlaganje nisko i srednje dugo živućeg radioaktivnog otpada od US obrambenih aktivnosti. Nakon desetljeća istraživanja i razvoja uključivo široku sigurnosnu analizu, WIPP je u svijetu prvi licencirani pogon za duboko geološko odlaganje dugo živućeg nuklearnog otpada, a temelji se na sustavu pasivnih sigurnosnih barijera. AEA i NEA (Nuklearna energetska agencija OECD) su 1996/97. zajednički 6-mjesečnom analizom provjeravali dugoročne performanse WIPP-a. Njihovo izvješće je potvrdilo rezultate provedenih znanstvenih studija.

(IAEA Newsbriefs No. 3/98)

GODIŠNJA IZBORNA SKUPŠTINA HND

Upravni odbor HND na sjednici održanoj 7. 10. 1998. odlučio je sazvati Izbornu skupštinu HND 4. studenog 1998. UO je razmatrao i prihvatio izvješće o radu HND u dvogodišnjem razdoblju, koliko traje mandat Predsjedniku i Upravnom odboru HND. Konstatirano je uspješno ostvarenje Programa rada HND usvojenog na prošloj izbornoj skupštini. Najvažnije aktivnosti u tom razdoblju bile su:

- Registracija HND suglasno Zakonu o udrugama (NN. br. 70/96.).
- Informativni list HND-NUKLEUS tiskan je dvomjesečno i distribuiran na 400 adresa.
- Organizirane su dvije vrlo uspjele međunarodne konferencije HND na temu "Nuklearna ocija u zemljama s malim i srednjim elektroenergetskim

sustavima". Prva je održana u Opatiji 7. - 9. listopada 1996. a druga u Dubrovniku 15. - 18. lipnja 1998.

- Održane su 4 javne tribine iz područja nuklearne energije.
- Aktivna suradnja s Europskim nuklearnim društvom (ENS) kojeg je HND član. Temeljem članstava u ENS-u svi članovi HND primaju dvomjesčni časopis Nuclear Europe Worldscan.
- Suradnja s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA), te američkim, kanadskim i japanskim nuklearnim društvom.

NOVO IZVJEŠĆE IAE

Međunarodna agencija za energiju IAE (International Energy Agency) objavila je nedavno, na 150 stranica, detaljno novo izvješće pod naslovom "Prikaz energetske politike SAD", koji daje jaku podršku održanja sadašnje uloge nuklearne energije u američkom sustavu opskrbe. IAE je autonomna istraživačka organizacija OECD sa sjedištem u Parizu. U izvješću se procjenjuje sadašnja energetska politika i daju preporuke za buduću politiku. Glede nuklearne energije izvješće daje 7 preporuka:

- Održati nuklearnu opciju u SAD, podržati obrazovanje i znanstveno istraživački rad.
- Osigurati djelotvornost svih NRC sigurnosnih propisa bez obzira na već dostignuti nivo.
- Ubrzati realizaciju privremenog skladišta za istrošeno gorivo.
- Ubrzati karakterizaciju lokacije Yucca Mountain u Nevadi, kao moguće stalno odlagalište za istrošeno gorivo.
- Sredstva za dekomisiju izdvajati u odgovarajućem iznosu i čuvati povlašteno.
- Regulativu prilagoditi djelotvornom transferu nuklearnih elektrana novim vlasnicima.

- Otkloniti "diskriminaciju stranom ulaganju" u američki civilni nuklearni sektor.

Prigodom prezentacije izvješća, zamjenik sekretara energetike SAD Robert Gec rekao je da nuklearnu energiju treba produžiti kako bi se nuklearna opcija održala, te da će administracija podržati mjere koje će pomoći opstanku američkih nuklearnih kapaciteta".

(NucNet 18.9.1998.)

OTVOREN HRVATSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU OD ZRAČENJA

Suglasno Zakonu o zaštiti od ionizirajućih zračenja, u rujnu 1998. otvoren je Hrvatski zavod za zaštitu od zračenja, s osnovnom zadaćom da:

a) vodi evidencije o:

- proizvodnji, uvozu, nabavi, korištenju, skladištenju i odlaganju izvora ionizirajućeg zračenja, te o odobrenjima u svezi s djelatnostima vezanim uz izvore ionizirajućeg zračenja
- osobama koje rade s izvorima radioaktivnih zračenja, te primljenim dozama
- zdravstvenoj sposobnosti djelatnika za rad u zoni ionizirajućeg zračenja
- stručnoj spremi djelatnika i valjanosti njihovih odobrenja za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja

b) koordinira i unapređuje rad ovlaštenih pravnih osoba koje posjeduju odobrenje Ministarstva zdravstva za obavljanje poslova zaštite od ionizirajućeg zračenja

c) radi na izradi plana i programa za slučaj nuklearne nesreće, ili izvanrednih događaja s radiološkim posljedicama

d) provodi interkomparaciju osobne dozimetrije

e) sudjeluje u izradi zakonskih akata

f) oformljuje povjerenstva za pojedina pitanja iz zaštite od ionizirajućeg zračenja i vodi njihov rad

Predviđeni poslovi će se obavljati uz pomoć suvremene računalne tehnologije a svi relevantni podaci će biti pohranjeni u središnjem računalu HZZZ-a.

(Iz izvješća HZZZ-a)

ISTRAŽIVAČKI PROGRAM EU-e

Europska komisija predlaže istraživanja u nuklearnoj energetici vrijedna 1,1 milijarde ECU. To je dio okvirnog petogodišnjeg programa (1998. - 2002.) od 16,3 milijarde ECU, predviđenog za održavanje koraka EU u tehnološkom napretku u svijetu. Plan će razmatrati ministri EU. Cilj istraživanja je unapređenje sigurnosti europskih nuklearnih postrojenja, zaštita osoblja i okoliša, povećanje učinkovitosti upravljanja, konačno odlaganje RAO, te povećanje kompetitivnosti europske nuklearne industrije. Glede budućih sustava planira se ispitati:

- Primjenu manjih i jednostavnijih reaktora, te inovacije u konstrukciji reaktora i gospodarenju otpadom.
- Novo gorivo, uključivo bolje iskorištenje fisijskih materijala.
- Optimizacija gorivnog ciklusa.
- Unapređenje pasivnih sigurnosnih sustava.

Odgovorni urednik je predsjednik HND,

Prof. dr. sc. Danilo Feretić,

Hrvatsko nuklearno društvo,

Unska 3, 10000 Zagreb.

Tel: (01) 6129-627, Fax: (01) 6129-605

e-mail: hnd@fer.hr, <http://www.fer.hr/HND/>

Listopad 1998.

- Duži radni vijek materijala i opreme, te manju potrebu za nadzorom i održavanjem.

Komisija također predlaže i financiranje razvoja fuzijskog reaktora.

(Nuc. Ingeneering, rujan 1998.)

FINSKI MINISTAR POKRENUO "NUKLEARNU IZBORNU" KAMPANJU

Finski utjecajni ministar financija Sauli Niinistö iz koalicijske partije, stavio je nuklearnu energiju kao program za opće izbore koji se održavaju idućeg ožujka. Ministar Niinistö rekao je finskim medijima da nuklearnu opciju treba eksplicite uključiti u slijedeći vladin program, te tako učinkovito osigurati raspravu o odnosu prema nuklearnoj energiji za vrijeme izborne kampanje koja započinje. On je rekao: "opskrba energije za temeljno opterećenje mora se osigurati, što u praksi znači dodatne nuklearne kapacitete. Finska neće moći bez dodatnih nuklearnih potencijala." Dodao je da plin ima svoje dobre točke, ali neće biti dovoljan da sam zadovolji rastuće potrebe električne energije. Osim toga, proširenje nuklearnog programa biti će osnova za udovoljenje obveza koje je Finska preuzela u Kyoto-u glede ograničenja stakleničkih plinova.

(NucNet News 18. 9. 1998.)